

सम्प्रदानकीय

सरकार ध्यान देऊ

संविधानमा नागरिकले पाउने स्वास्थ्य अधिकारका बारेमा स्पष्ट छ। संविधानमा प्रशस्त अधिकारका कुरा उल्लेख गरिएपनि हामी साहै निरीह हालतमा छौं हरेकलाई निःशुल्क उपचार अकल्पनीय छ। समान पहुँच नारामा सीमित छ। स्वास्थ्य बिमाले गरिबका घर-दैलोमा टेक्न सकेको छैना त्यसमा पनि यो संक्रामक रोगका लागि प्रयोगमै छैना यस्तो हालतमा कोभिड तेसो लहर बनेर द्रुतदरमा छिरेको छ। छिमेकी भारतमा दैनिक ३ लाखभन्दा बढी संक्रमित थपिरहेका छन् हामीकहाँ दैनिक संक्रमित संख्या १० हजारबाट उकालो लागेको छ।

विस्तारै अस्पतालमा बिरामीको चाप बढिरहेको छ। पहिलाजस्तो अक्षिजन हाहाकार पो हुने हो कि? रगतको देशबाटी अभाव सुरु भइसक्यो रगत नपाएरै कसैको ज्यान जाने हो कि? अस्पतालमा बेड/आईसीयू/भेन्टिलेटर नपाएर बिरामीले छटपटिनुपर्ने हो कि? स्वास्थ्यकर्मी अपुग भएर उपचारबाटै बचित हुनुपर्ने दिन आउने हो कि? अहिलै स्टामोलधरी छैना अद्यल्लो लहरमा कोभिडको जीवनरक्षक रेस्टिसिभर ६-७ गुणासम्ममा बिक्री भयो यी र यस्तै औषधिको कृतिम वा स्वाभाविक अभाव सिर्जना गराइने पो हो कि? कुल जनसंख्याको ४२.७ प्रतिशतले मात्र पूर्ण मात्रा खोप पाएका छन् व्यापक मात्रामा खोप अभियान चलाउन पाए सिकिस्त हुन वा ज्यान जानावाट धेरैलाई बचाउन सकिने थियो कि? भन्ने अनेकां आपांका उडिजने गरेको छ। जैव महाविपति आए पनि जुधन तस्तयार भएर बस्तौ यसमा राज्यको भूमिका अहम हुन्छ। सरकारका निर्णय र नीति संकटका सारथि हुन सक्छन्। त्यसैले सरकारले पूर्वाधारमा बैलौमा सोच्नुपर्नी अभाव र प्रभावबाट देशलाई जोगाउन सक्नुपर्नी।

बाँच लागेको संविधानप्रदत्त हक हरेकले उपभोग गर्न पाउनुपर्छ। देशमा सरकार छ भन्ने देखाउने यस्तै संकटको घटीमा हो। बाँकी राजनीतिक लुठार्चुङ्डी र धेढी अरू बेलालाई थाँती राख्ना पनि हुन्छ अहिलेको प्राथमिकता नागरिकको जीवनरक्षका लागि तदारकता देखाउनु नै हो। सरकार त्यसतर्फ ध्यान देऊ।

• श्रीनन नारायण

नेपाल सद्भावना पार्टीका सम्प्रदायक अध्यक्ष एवं मध्यस्थी नेता गजेंद्रालालायन सिंहको निधन भएको २० वर्ष बित्तिसकेको छ। उहाँको निधनपत्रात् का दुई दशकमा देशको राष्ट्रिय राजनीतिमा धेरै आयोह-अवरोहका घटना भए। नेपाली कैफेसका नेता कार्यकारी वीपी कोइरालालाई वीपीबाबु भएर सम्बोधन गरेजस्तै मधेसमा गजेन्द्रनारायण सिंहलाई धेरैले गजुवाबु भएर बोलाएँ। उहाँको निधन भएपछिको यस अवधिमा जननीतिक संविधान सम्बार्पत संविधान निर्माण भएको छ। देशमा संघीय लोकतान्त्रिक गणनन्त्र स्थापना भएको छ। राजनीतिक स्थायित्व कायम भई स्थायी शान्तिको अनुभूति जनताले गरिएका छन्। जननीतिक प्रतिनिधित्व संघीय सरकार तथा प्रादेशिक सरकारको नेतृत्व गरिएका छन्।

मधेसवादी दल संघीय सरकारमा सहभागी छन् भन्ने यससञ्चयिको प्रदेश २ (हाल मधेस प्रदेश) को सरकारको नेतृत्व पनि गरिएका छन् तर गजेन्द्रनारायण सिंहले जुन मृत्यु, मान्यता एवं सिद्धान्तमा आयोरित राजनीति गरिएहुएको थियो, त्यसको अब पटाकेप भइसकेको छ। स्वयं उहाँकै अनुयायीले पाँच परिवारावाट, जातिवादको राजनीतिलाई समाप्त दिएका छन् तथा मधेसको मुद्दालाई कमाइद्धारे भाँडो ठाँकेका छन्। हालै प्रदेश २ को संसदद्वे दुर्विताहार बहुमतबाट मधेस प्रदेश प्रोग्नामा गरेको छ तर गजेन्द्रवाबु बाँचेका भएर यस्तो नापकरण हुने सम्भावना थिएन।

गजुबाबुपछिको मधेस राजनीति

वि.सं. २०४७ मा नेपाल सद्भावना पार्टीको स्थापना गरी उहाँले अधि सरकार कारिपय मागको सम्बोधन भइसकेको छ भने कारिपय मागप्रति स्वयं उहाँकै सहयोगी मधेसी नेताहारू नै गम्भीर छैन। सिंह मधेसवादी नेता हुनुहुँयो। ज्राजनत्रवादी भएकै कारण उहाँलाई पटक-पटक जेलमा राख्ने काम भएको थियो। उहाँ जेलमा छाँडै नै उहाँकी आपाको निधन भएको थियो। प्रहरीले हातमा हतकली लगाए नै उहाँलाई आमाको दाव संस्कारमा सहभागी गराएको थियो। सोही दिन पुलिसले युन: सिंहलाई हिरासतमा लिने काम गर्न्न। उहाँ हिरासतमा हुन्ना उहाँको छिपाएको थियो। उहाँलाई देशमा एवं लोकतान्त्र उहाँकै निर्मित संघीयपरि थियो। इमानदारी, नैतिकता, सदाचार, अनुसासन एवं दिलत प्रेम उहाँको राजनीतिको प्रमुख अस्त्र दुई गर्दियो। जातिवाद, परिवारावाट र भ्राताचार्याचार्याको अध्यक्ष एवं संघीयपरि थियो।

वर्तमान अवस्थामा उहाँलाई स्थापित नेपाल सद्भावना पार्टी समाप्त भएको पनि करिब पाँच वर्ष बित्तिसकेको थियो। उहाँले अधि सार्वजनिक 'जय मातृभूमि' १' को गजनीतिक अधिकारनालाई भएको निधन दिन उहाँले अधिकारी वित्तिका निर्माण भएको छ। देशमा अधिकारी वित्तिका निर्माण भएको छ। राजनीतिक स्थायित्व कायम भई स्थायी शान्तिको अनुभूति जनताले गरिएका छन्। जननीतिक प्रतिनिधित्व संघीय सरकार तथा प्रादेशिक सरकारको नेतृत्व गरिएको छन्।

वर्तमान अवस्थामा उहाँलाई स्थापित नेपाल सद्भावना पार्टी समाप्त भएको पनि करिब पाँच वर्ष बित्तिसकेको थियो। उहाँले अधि सार्वजनिक 'जय मातृभूमि' १' को गजनीतिक अधिकारनालाई भएको निधन दिन उहाँले अधिकारी वित्तिका निर्माण भएको छ। देशमा अधिकारी वित्तिका निर्माण भएको छ। राजनीतिक स्थायित्व कायम भई स्थायी शान्तिको अनुभूति जनताले गरिएका छन्। जननीतिक प्रतिनिधित्व संघीय सरकार तथा प्रादेशिक सरकारको नेतृत्व गरिएको छन्।

वर्तमान अवस्थामा उहाँलाई स्थापित नेपाल सद्भावना पार्टी समाप्त भएको पनि करिब पाँच वर्ष बित्तिसकेको थियो। उहाँले अधि सार्वजनिक 'जय मातृभूमि' १' को गजनीतिक अधिकारनालाई भएको निधन दिन उहाँले अधिकारी वित्तिका निर्माण भएको छ। देशमा अधिकारी वित्तिका निर्माण भएको छ। राजनीतिक स्थायित्व कायम भई स्थायी शान्तिको अनुभूति जनताले गरिएका छन्। जननीतिक प्रतिनिधित्व संघीय सरकार तथा प्रादेशिक सरकारको नेतृत्व गरिएको छन्।

वर्तमान अवस्थामा उहाँलाई स्थापित नेपाल सद्भावना पार्टी समाप्त भएको पनि करिब पाँच वर्ष बित्तिसकेको थियो। उहाँले अधि सार्वजनिक 'जय मातृभूमि' १' को गजनीतिक अधिकारनालाई भएको निधन दिन उहाँले अधिकारी वित्तिका निर्माण भएको छ। देशमा अधिकारी वित्तिका निर्माण भएको छ। राजनीतिक स्थायित्व कायम भई स्थायी शान्तिको अनुभूति जनताले गरिएका छन्। जननीतिक प्रतिनिधित्व संघीय सरकार तथा प्रादेशिक सरकारको नेतृत्व गरिएको छन्।

वर्तमान अवस्थामा उहाँलाई स्थापित नेपाल सद्भावना पार्टी समाप्त भएको पनि करिब पाँच वर्ष बित्तिसकेको थियो। उहाँले अधि सार्वजनिक 'जय मातृभूमि' १' को गजनीतिक अधिकारनालाई भएको निधन दिन उहाँले अधिकारी वित्तिका निर्माण भएको छ। देशमा अधिकारी वित्तिका निर्माण भएको छ। राजनीतिक स्थायित्व कायम भई स्थायी शान्तिको अनुभूति जनताले गरिएका छन्। जननीतिक प्रतिनिधित्व संघीय सरकार तथा प्रादेशिक सरकारको नेतृत्व गरिएको छन्।

वर्तमान अवस्थामा उहाँलाई स्थापित नेपाल सद्भावना पार्टी समाप्त भएको पनि करिब पाँच वर्ष बित्तिसकेको थियो। उहाँले अधि सार्वजनिक 'जय मातृभूमि' १' को गजनीतिक अधिकारनालाई भएको निधन दिन उहाँले अधिकारी वित्तिका निर्माण भएको छ। देशमा अधिकारी वित्तिका निर्माण भएको छ। राजनीतिक स्थायित्व कायम भई स्थायी शान्तिको अनुभूति जनताले गरिएका छन्। जननीतिक प्रतिनिधित्व संघीय सरकार तथा प्रादेशिक सरकारको नेतृत्व गरिएको छन्।

वर्तमान अवस्थामा उहाँलाई स्थापित नेपाल सद्भावना पार्टी समाप्त भएको पनि करिब पाँच वर्ष बित्तिसकेको थियो। उहाँले अधि सार्वजनिक 'जय मातृभूमि' १' को गजनीतिक अधिकारनालाई भएको निधन दिन उहाँले अधिकारी वित्तिका निर्माण भएको छ। देशमा अधिकारी वित्तिका निर्माण भएको छ। राजनीतिक स्थायित्व कायम भई स्थायी शान्तिको अनुभूति जनताले गरिएका छन्। जननीतिक प्रतिनिधित्व संघीय सरकार तथा प्रादेशिक सरकारको नेतृत्व गरिएको छन्।

वर्तमान अवस्थामा उहाँलाई स्थापित नेपाल सद्भावना पार्टी समाप्त भएको पनि करिब पाँच वर्ष बित्तिसकेको थियो। उहाँले अधि सार्वजनिक 'जय मातृभूमि' १' को गजनीतिक अधिकारनालाई भएको निधन दिन उहाँले अधिकारी वित्तिका निर्माण भएको छ। देशमा अधिकारी वित्तिका निर्माण भएको छ। राजनीतिक स्थायित्व कायम भई स्थायी शान्तिको अनुभूति जनताले गरिएका छन्। जननीतिक प्रतिनिधित्व संघीय सरकार तथा प्रादेशिक सरकारको नेतृत्व गरिएको छन्।

वर्तमान अवस्थामा उहाँलाई स्थापित नेपाल सद्भावना पार्टी समाप्त भएको पनि करिब पाँच वर्ष बित्तिसकेको थियो। उहाँले अधि सार्वजनिक 'जय मातृभूमि' १' को गजनीतिक अधिकारनालाई भएको निधन दिन उहाँले अधिकारी वित्तिका निर्माण भएको छ। देशमा अधिकारी वित्तिका निर्माण भएको छ। राजनीतिक स्थायित्व कायम भई स्थायी शान्तिको अनुभूति जनताले गरिएका छन्। जननीतिक प्रतिनिधित्व संघीय सरकार तथा प्रादेशिक सरकारको नेतृत्व गरिएको छन्।

वर्तमान अवस्थामा उहाँलाई स्थापित न

नेपालका पूर्वीक्रिकेट प्रशिक्षकको निधन

काठमाडौं (प्रस) / नेपालका पूर्वीक्रिकेट प्रशिक्षक अल्पाक बलुचको निधन भएको छ। पारिस्तान क्रिकेट बोर्ड (पीसीबी) ले मंगलबार बलुचको ६८ वर्षको उमेरमा सोमवार निधन भएको जनाए पनि निधनको कारण खुलाएको छैन।

पारिस्तानका लागि सन् १९६९ मा बलुचले १६ वर्षको उमेरमा ढाकामा न्युजिल्यान्डविरुद्ध टेस्ट डेब्यु खेलको थिए। त्वस्तो ६ वर्षपछि वेस्ट इंडिजविरुद्ध लाहोर खेलिएको टेस्ट बलुचको दोस्रो तथा अन्तिम बन्द पुरुषको थियो।